

ETNOLOŠKI ODDELEK NOTRANJSKEGA MUZEJA POSTOJNA

1. Uvod

V Notranjskem muzeju še vedno delujemo pod isto streho z Glasbeno šolo Postojna. Prostor, ki ga imamo v uporabi, je namenjen depojski oz. poslovni in restavratorski dejavnosti. Razstavni prostori in ponovna selitev etnološkega oddelka - depoja (četrti v desetih letih) se nam obeta prihodnje leto.

Moje delovno področje obsega teren petih občin in želja po še enem etnologu ostaja neizpolnjena. Občasno mi priskoči na pomoč študent/ka, bodisi v okviru obvezne etnološke prakse bodisi prostovoljno (!)

Leta 2003 sem zaradi kadrovske prerazporeditve nadaljevala s selitvijo in z urejanjem depoja, knjižnice in pisarne, začeto leta 2002, in ju v grobem izpeljala.

2. Nove pridobitve in terensko delo

Etnološki kustodiat je bogatejši za 13 novih pridobitev; 12 predmetov smo dobili v dar, enega pa odkupili. Med pridobljenimi predmeti velja omeniti pivško skrinjo (daljša od ostalih), ki smo jo v naši zbirki pogrešali. Ostali predmeti (železni nagrobni križ, gostilniški stoli) dopolnjujejo etnološko zbirko s pivškega prostora.

Fototeko sem obogatila s 110 fotografijami; od teh je 19 originalov iz družinskega arhiva in 14 preslikav s področja duhovne kulture (Župnijski urad Postojna, Turistično društvo Postojna in posamezni družinski arhivi). Diateko pa je popestrilo 113 diapozitivov, predvsem s področja družbene kulture na Pivškem.

3. Terensko delo

Lansko leto sem za terensko delo porabila 28 dni, od tega:

- Za preverjanje ustnih virov pri pripovedovalcih v Postojni, Pivki in Strmci (2 dni);
- za pustovanja: Cerknški karneval, Goriški karneval, Pustna povorka v Postojni, Kraški pust na Opčinah (3 dni);
- za velikonočni žegen, žegnanje konj v Baču in Harijah, božji grob v Hrenovicah, Postojni in Pivki, kresovanje na Prestranku, Šmihelu pod Nanosom in Štivanu (4 dni);
- za pripravo prazničnega peciva v Petelinjah, Postojni, na Suhorju in na Vel. Ubeljškem (2 dni);
- za ogled in delovne sestanke v zvezi s projektom obnove Fužine v Grahovem s konservatorico - etnologinjo Damijano Pediček-Tersegglav (ZVKD Ljubljana), arheologom Tinetom Scheinom, arhitektom Igorjem Peršoljo in

drugimi (5 dni);

- za sodelovanje pri ogledu in popisu predmetov v Predjamskem gradu (1 dan);
- za evidentiranje predmetov v zasebni lasti in pridobivanje predmetov v Postojni, na Ostrožnem Brdu in Zagonu (5 dni);
- za ogled zbirke kmečkega orodja TD Podgura (1 dan);
- za ogled poškodovanega kamnitega znamenja v Kočah in po konservatorskih smernicah obnovljenih objektov v Postojni in Petelinjah, skupaj s konservatorico - etnologinjo Edo Belingar, ZVKD - OE Nova Gorica (2 dni);
- za ogled terena za pripravo terenskih vaj na Pivškem (1 dan);
- za delovni sestanek in vodstvo po Polharski zbirki ter ogled Cerknškega jezera s pripovedovalcem (2 dni).

4. Shranjevanje, konserviranje in urejanje gradiva

Depo: v začasni depo je bilo preseljenih in konserviranih ok. 500 predmetov, večinoma lesenih. Pri konservaciji muzealij je poleg restavratorja konservatorja in hišnika sodeloval študent etnologije in kulturne antropologije Andrej Ferletic, ki mi občasno pomaga tudi pri urejanju oz. reviziji inventariziranih predmetov.

Knjižnica: premestila, uredila in za inventarizacijo oz. katalogizacijo sem pripravila ok. 5.000 knjižnih enot in drobnega tiska, ki sem jih razvrstila na: periodiko, arheologijo, etnologijo, muzeologijo, fašistično in socialistično literaturo, umetnost, leposlovje in ostalo knjižno gradivo. Približno tretjino knjižnih enot, za katere sem menila, da jih kustosi v bližnji prihodnosti ne bodo uporabljali, sem zaradi prostorske stiske pospravila v škatle.

Raziskovalno delo

1. Veliko časa in energije sem posvetila izdaji monografije Šege na Pivškem: praznični časi in praznovanja v koledarskem letu, saj sem večino dela opravila sama in se pri tem srečevala z neznanimi, predvsem tehničnimi opravili pri pripravi in tisku knjige. Na dveh delovnih sestankih v januarju in preko elektronske pošte sva z recenzentko etnologinjo dr. Ingrid Slavec-Gradišnik dorekli končno inačico besedila. Medtem sem pred oddajo besedila v tisk še zadnjič preverila ustne in pisne virov. Nekaj časa sem zaradi dogovorjenega obsega knjige porabila za ponovni izbor (krčenje) že večkrat izbranega slikovnega gradiva. Za razliko od večinoma duhomornega dela sem nekaj časa uživala v ustvarjalnem oblikovanju knjige. Od začetka maja do oktobra sem sodelovala pri grafični pripravi, prelomu tiska in samem tisku ter opravila več sprotnih in nekaj končnih korektur. Pridobila sem kar nekaj novih izkušenj in veliko mero potrpežljivosti.

2. Marca in delno aprila sem sodelovala pri projektu obnove Fužine v Grahovem (bodoče muzejske dependance). V ta namen sem pripravila muzeološke osnove namembnosti notranjščine Fužine v sklopu obnove in prezentacije domačije. V okviru projekta sem pri oblikovanju projektnih smernic strokovno sodelovala na šestih delovnih sestankih.

5. Posredovanje gradiva

Pedagoško-andragoška dejavnost

- Študente 2. in 3. letnika Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete (80) sem pri obveznih vajah iz Kulture in načina življenja Slovencev (nosilec prof. dr. J. Bogataj) vodila po Pivškem z daljšimi postanki na Šilentaboru, Prestranku, Šmihelu pod Nanosom in Planini (15. in 22. april);
- sodelovala sem v Zgodovinski komisiji za ocenjevanje nalog mladih raziskovalcev zgodovine pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije in na zaključnem srečanju v Savudriji (30.-31. maj);
- sodelovala sem na konservatorskih delavnicah za ljubitelje in zbiralce v organizaciji našega muzeja (22. marec in 14. april);
- sodelovala sem na delavnici izdelovanja cvetnih butar, adventnih vencev (Župnijski urad Postojna), izdelovanja papirnatih rož (IZRK ZRC SAZU), idr.

Prireditve in popularizacija dejavnosti

- a) V sodelovanju z ISN ZRC SAZU Ljubljana sem organizirala tiskovno konferenco ob izidu monografije O pustu, maskah in maskiranju (dr. J. Fikfak) in predstavila prispevek v monografiji - Pustni sprevod (povorka) v Postojni ter vodila pogovor s povabljenimi gosti o obravnavani temi;
- b) na posvetovanju O jezeru, ki izginja v organizaciji muzeja, Biološkega inštituta in Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU sem v monografiji Jezero, ki izginja predstavila prispevek - Jezero in jezerci: posebnosti skozi način življenja jezercev;
- c) pripravila in organizirala sem predstavitev monografije Šege na Pivškem v Postojni in Pivki;
- d) večkrat sem nastopala na Radiu'94 (Napovednik: Okrogla miza o Cerkniskem jezeru, 23. 5.; Gostija večera: pogovor o delu etnologa v muzeju in o novembrskih šegah, 1. 11.; Tu sem doma: predstavitev adventnih šeg in knjige Šege na Pivškem; Božični spored: šege v božičnem času, 24. 12.) in Radiu Koper/Capodistria: Primorski kraji in ljudje: predstavitev knjige Šege na Pivškem, 26. 12.;
- e) sodelovala sem pri pripravi prispevkov o knjigi Šege na Pivškem za Primorske novice: Božič je družinski praznik, 23. 12., Prestop in TV Proteus ter Telemach Pivka.

Bibliografija

1. Befana fašista. Geslo za Leksikon etnologije Slovencev.
2. Peršič, Magda 2003: Pustni sprevod (povorka) v Postojni. V: O pustu, maskah in maskiranju. Razprave in gradiva (ur. J. Fikfak; A. Gačnik; N. Križnar; H. Ložar-Podlogar). Ljubljana.
3. Peršič, Magda 2003: Šege na Pivškem: praznični časi in praznovanja v koledarskem letu. Postojna.

Strokovno sodelovanje, posredovanje informacij

- Tudi v lanskem letu sem strokovno sodelovala s Turističnim društvom Loška dolina, TD Postojna, TD

Podgura, TD Parje, TD Predjama, Vaškim društvom Čodr, Inštitutom za raziskovanje krasa, Ribiško družino Cerknica ter s posameznimi kustosi in etnologi.

- Strokovne informacije sem posredovala petim študentom etnologije in kulturne antropologije, študentki sociologije kulture, mentorici zgodovinskega krožka na OŠ Pivka, voditeljici oddaje na Radiu'94, predstavnikom turističnih in kulturnih društev (Studeno, Podgura, Postojna), strokovnim kolegom (Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo FF, Zavod za kulturno dediščino Ljubljana in Nova Gorica, Muzej novejšje zgodovine Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, Goriški muzej, Tržiški muzej...) ter posameznim obiskovalcem muzeja.
- Strokovno sem pomagala pri izboru fotografij (Bloke, Cerknisko jezero) za predstavitev notranjske regije v pobrateni občini občine Pivke v Nemčiji in pripravila besedilo o polharstvu za Notranjske novice.
- Barbari Renčof, TV SLO1 sem posredovala informacije o vedeževanju - pripovedovalcih.
- Ogladala sem si nekaj razstav (stalna postavitev v Tolminskem muzeju, Pustovanja na Goriškem, stalna razstava v Slovenskem šolskem muzeju...), in se udeležila predstavitve knjig: Jezero, ki izginja (Biološko središče v Ljubljani), O pustu, maskah in maskiranju (Ljubljana, Podgrad), Furmani (Logatec) ter prisostvovala slavju ob 80-letnici SEM.

Izobraževanje

- Spremljala sem predavanja in razstave v okviru Muzejskih dogodkov, ki jih pripravljamo v muzeju;
- udeležila sem se strokovne ekskurzije na Češko z ogledom muzejev v Pragi in nekaterih čeških gradov z grajskimi zbirkami;
- s Sekcijo muzejskih bibliotekarjev v okviru SMS sem si v Gradcu ogledala razstavo Babilonski stolp in Gradčani o sebi.

Datum prejema prispevka v uredništvo: 13. 2. 2004